

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R :

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secț. II: Societatea «Româno-Americană» cu N. N. Vasilescu.*

Curtea de apel din București, secțiunea II: Elena Canela Ciogârleanu și alții cu Maria Maior Paul și alții.

Judecătoria ocolului rural Scorțeni: I. C. Cernat cu Iorgu N. Popa și alții.— Observație de D. A.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

Audiența dela 13 Decembrie 1910

Președinta d-lui D. Cuculi, președinte

Societatea «Româno-Americană» cu N. N. Vasilescu

CONCESIUNI PETROLIFERE.— CONSOLIDARE.— HOTĂRIRI.— CONFLICTE.— CONTESTAȚIE.— COMPETENȚĂ.— ART. 5 LEGEA ASUPRA CONSOLIDĂRII.

Conflictul între doi concesionari cari pot și unul și altul invocă aceleași dispozițiuni ale legii, nefiind prevăzut de legea specială, urmează, pentru soluțiunea lui, a se recurge la principiile dreptului comun, după cari instanța care a pronunțat hotărîrea este chemată să explice și să determine înțelesul și întinderea ei.

Prin urmare, când executarea unei hotărîri de consolidare întâmpină obstacole într'altă hotărîre, cu aceleași efecte și pronunțată de aceeași instanță, este conform cu dreptul comun ca aceea instanță, adică comisiunea de consolidare prevăzută la art. 5 din legea de consolidare, să rezolve conflictul, determinând care este întinderea în fiecare din hotărîrile sale.

No. 225. — Respins, ca nefondat, recursul făcut de societatea «Româno-Americană» contra deciziunii Curții de apel din București, secț. IV, No. 415 din 1910, dată în proces cu N. N. Vasilescu.

S'au ascultat : d-l avocat Take Ionescu, în desvoltarea motivelor de casare ; d-l avocat Lucian Holoney, în combatere.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Este de competența primului președinte al tribunalului a judeca contestațiile la executarea unei hotărîri de consolidare, atunci când contestația are de obiect stabilirea proprietății între două hotărîri obținute în baza legii de consolidare a unor concesiuni de terenuri petrolifere».

Având în vedere că societatea «Româno-Americană», pentru exploatarea de petrol, a făcut contestație înaintea primului președinte al tribunalului Prahova la executarea sentinței No. 44 din 1908 a comisiunii de consolidare, prin care se recunoștea proprietatea lui Nic. Vasilescu asupra mai multor parcele de pământ; că primul președinte, prin ordonanța No. 2998 din 1909, confirmată de Curtea de apel prin deciziunea supusă recursului, și-a declinat competența;

Considerând că conflictul între doi concesionari, cari pot și unul și altul invocă aceleași dispozițiuni ale legii, nefiind prevăzut de legea specială, urmează, pentru soluțiunea lui, să recurgem la principiile dreptului comun;

Că, în virtutea acestor principii, instanța care a pronunțat hotărîrea este chemată să explice și să determine înțelesul și întinderea lui;

Că, prin urmare, când executarea unei hotărîri de consolidare întâmpină obstacol într'altă hotărîre, cu aceleași

efecte și pronunțată de aceeași instanță, este conform cu dreptul comun ca aceea instanță, adică comisiunea prevăzută la art. 5 din legea de consolidare, să rezolve conflictul, determinând care este întinderea în fiecare din hotărârile sale;

Că, deși această comisiune nu funcționează în permanență, ea poate fi convocată pentru a rezolvă asemenea contestațiuni, după cum e constituită pentru a se pronunța asupra cererilor de consolidare;

Considerând că, astfel fiind, contestațiunea făcută de societatea recurentă eră de competența comisiunii de consolidare, prevăzută de art. 5 din lege, iar nu de competența d-lui președinte al tribunalului;

Că, dar, motivul de casare nefiind fondat, are a se respinge.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA III

Audiența dela 9 Octombrie 1910

Președintele d-lui N. Budișteanu, președinte

Elena Canela Ciorogârleanu și alții cu Maria Maior Paul și alții

PARTAGIU.— ANULAREA LUI.— RAPORT.— CALCULAREA VALOREI BUNURILOR DĂRUITE.— ART. 845 C. CIV.

PARTAGIU.— LIPSA DE CONSIMȚĂMÂNT A UNUIA DIN COMOȘTENITORI.— NULITATE.

PARTAGIU.— NULITATE.— CERERE DE NOUĂ ÎMPĂRȚEALĂ.— ART. 797 C. CIVIL.

DOTĂ.— INALIENABILITATE.— DACĂ ÎMPEDICĂ RAPORTUL.— ART. 751 C. CIV.

PARTAGIU.— CONSIMȚĂMÂNT.— FRAȚI.— ACT DOTAL.

1° Potrivit sistemului consacrat de dispozițiunile codului nostru civil, anulându-se partajul făcut de ascendent, raportul bunurilor dăruite se calculează după valoarea lor în momentul deschiderii succesiunii.

2° Lipsa consimțământului unuia din comoștenitori la efectuarea partajului, nu poate da loc la o cerere în anularea actului de partaj, de oarece nefiind consimțământ, partajul nu există, și ca orce act inexistent, nu se anulează, ci instanțele judecătorești au a constata numai nulitatea lui.

3° Din moment ce unul din comoștenitori a fost omis prin actul de partaj, el poate orșicând să ceară facerea unei noi împărțeli, și acest drept aparține în baza art. 797 c. civil și aceloră cari au fost lizatiți prin actul de partaj.

4° Inalienabilitatea imobilului dotal sau imutabi-

litatea convențiunei matrimoniale nu poate împiedică pe ascendent de a formă o massă de toate bunurile ce le mai aveă în momentul partajului, împreună cu cele ce le-a dăruit anterior, fie chiar cu titlu de dotă, căci bunurile constituite dotă nu sunt în principiu decât un adaos asupra succesiunii viitoare și făcute sub condițiunea raportului la succesiunea celui ce le-a dăruit, care condițiune se realizează în momentul facerii partajului făcut de ascendent.

5° Legiuitorul nedeterminând modul cum să se deă consimțământul la înstrăinarea făcută de ascendent, urmează că poate fi dat atât în mod expres cât și în mod tacit.

6° Din moment ce legiuitorul nu cere ca consimțământul fraților să fie concomitent cu partajul făcut prin actul dotal al uneia din surori, urmează că el poate să intervie și după confecționarea lui.

No. 274.— G. G. Rusescu și alții au făcut apel contra sentinței tribunalului Prahova, secț. I, No. 385 din 1908.

S'au ascultat: d-nii avocați Em. Porumbaru, N. Xenopol și C. M. Sipsomo, din partea apelanților Rusescu; d-nii avocați Take Ionescu, Gogu și Demetru Negulescu, pentru apelantul Caratase; d-nii avocați N. A. Papadat și St. Mihăileanu, pentru ceilalți; d-l procuror C. Protopescu, în concluziuni.

Curtea,

Având în vedere acțiunea intentată înaintea tribunalului Prahova, secția I, de către Elena Canela Ciorogârleanu, Căpitan Rusescu, Al. Rusescu, N. Rusescu, Sofia Titu, ca tutoare legală a minorului Gh. Rusescu, prin petiția înregistrată la No. 14934 din 24 Mai 1899, și suplimentul de acțiune din 19 Iunie 1900, prin care chiamă în judecată pe Maria Maior Paul și Athena Cara-Tase, împreună cu soții lor, spre se pronunță eșirea din indiviziune a averii rămasă de pe urma încetării din viață a mamei lor Ralița G. Rusescu, a se formă massa succesorală, făcându-se partea fiecărui moștenitor;

Având în vedere și cererea făcută la 19 Maiu 1900 de aceleași părți, în contra d-nei Maria Maior Paul și Athena Cara-Tase, prin care tinde ca surorile lor să raporteze la massa succesorală moșia Rogoazele, din plasa Câmpului, județul Jalomița, precum și două vii, fiecare de 12 pogoane, numite Fața Fințeștilor, din plasa Tohani, județul Buzău;

Având în vedere și cererea reconvențională făcută de Athena Cara-Tase, prin petiția dela 7 Noembrie 1902,

prin care tinde să se scoată din masa succesorală jumătate din moșia Rogoazele, ce i a fost constituită dotă, și în subsidiar, să i se plătească suma de lei 706 bani 25, rentă viageră plătită mamei lor Ralița Rusescu.

În acest proces intervine și Anghelica căpitan Rusescu, în calitate de creditoare a defunctului căpitan A. Rusescu, pentru ca partajul acestei averi să se facă în prezența sa.

Având în vedere și cererea reconvențională făcută de Maria Maior Paul, cu autorizația soțului său, care cere ca în caz de împărțeală, toți copiii Raliței Rusescu să raporte la masa succesorală tot ce au primit ca dar direct sau indirect dela mama lor. Se observă că Elena Canela Ciorogârleanu și căpitan Alex. Rusescu, au vândut toate drepturile lor d-lui Radu A. Cara-Tase, care, prin petiția din 12 Iunie 1908, intervine în acest proces, reprezentând drepturile moștenitorilor vânzătorii;

Având în vedere hotărîrea tribunalului, prin care se respinge ca nefondată acțiunea;

Având în vedere apelurile făcute de G. G. Rusescu, Maria I. Paul, lct.-colonel I. Paul, personal și ca soț pentru autorizare, căpitan Mihail G. Rusescu, Neaga Maria, Maria N. Rusescu, ca tutoare a minorilor săi copii, Aurelia N. G. Rusescu, Athena A. Cara-Tase, Anghel Cara-Tase, personal și ca soț, și Radu A. Cara-Tase, în contra sentinței civile No. 385 din 1908 a tribunalului Prahova, secția I,

Având în vedere că Iordache Rusescu și soția sa Ralița Rusescu, au avut opt copii: trei fete și cinci băieți; uneia din fete, care s'a căsătorit, Canela Ciorogârleanu, îi dă o sumă oarecare de bani și obiecte mobiliare; celei de a doua fată, Maria, care la început a ținut pe Miciora și astăzi pe lct.-colonel Paul, îi dă jumătate din moșia Rogoz, ce-i zice și Iordăcheasca, din județul Ialomița, și 12 pogoane vie din dealul Fînțeștilor, cătunul Perșunari, comuna Tohana, județul Buzău.

Mai târziu, la 1876, Ianuarie 12, printr'un act de împărțeală autentificat de tribunalul Ilfov, secția I, la No. 158, soții Rusescu împart averea lor între băieții Mihai, Constantin, Alexandru și Nicolae. La acest act de partaj n'a participat fiul Gheorghe și nici una din cele trei fete.

Că, la 1876, cu ocazia căsătorii fiicei celei mici, Athena, cu Anghel Caratase, îi dă jumătate din moșia Rogoza, rezervată părinților prin actul de partaj susmenționat, cu obligație pentru înzestrați ca să servească soților Rusescu, pe cât timp vor trăi amândoi sau unul din doi, o rentă viageră de 230 galbeni pe an.

La 1877, încetează din viață unul din frați, Constantin Rusescu.

La Februarie 1879, încetează din viață tatăl Iordache Rusescu;

La 1879 Aprilie 24, mama Ralița Rusescu face din nou un act de partaj între fiii săi Gheorghe, Mihai, Alexandru și Nicolae, și asemenea cu neparticiparea fetelor căsătorite și dotate.

La 1890, încetează din viață și mama lor Ralița Rusescu, și atunci copiii cari au risipit partea primită prin susmenționatul act de partaj, invoacă nulitatea acestor acte și obligă pe surorile lor Maria Maior Paul și Athena Caratase să raporte la masa succesorală moșia Rogozu, căutând să profite de sporul de valoare al aceluși imobil, care, raportat la masa succesorală, să formeze obiectul unui nou și valabil act de împărțeală;

Considerând că, în echitate, s'ar părea că este nedrept ca băieții, cari au primit bani cu cari au putut cumpăra un imobil, să profite de sporul valorii aceluși imobil și să pue din nou la contribuție pe fete, ca să participe și acolo la sporul de valoare al imobilelor constituite dotă;

Că, este nedrept ca băieții, cari au primit bani și cari nu ar fi voit să primească un imobil care la acea epocă avea aceeași valoare cu partea atribuită lor în bani, să vie să strice această egalitate pe motiv de echitate;

Considerând că și în Franța, palatul justiției răsună de această neechitate, și n'ar fi decât un mijloc de a o înlătură, și acesta este ca legiuitorul să ție seamă de valoarea ce imobilele au avut în momentul facerii partajului dintre ascendenți;

Considerând însă că aceasta constituie mai mult un imbold de a revizui codul civil, nu este însă teoria legii actuale, după care anulându-se partajul de ascendent, raportul bunurilor dăruite se calculează după valoarea lor în momentul deschiderii succesiunii;

Considerând că, la cererea de împărțeală făcută de frații Rusescu, se obiectează că nu se poate face până ce nu se anulează actele de partaj dela anul 1876 și 1879, și această obiecțiune se fondează pe diferența de redacțiune a art. 979 cod. civ. și art. 1078 din codul francez, pretinzând că în legislațiunea noastră acel partaj neregulat constituie un act anulabil, care până ce nu este desființat, el subsistă și prin urmare pune piedică la orce împărțeală;

Considerând că, în doctrină se discută dacă un partaj la care nu au participat toți moștenitorii, ar constitui un partaj nul sau inexistent, în nici un caz însă nu s'a sus-

ținut că acel partaj ar fi anulabil, și că prin urmare, ar fi nevoie de o acțiune în anularea celui partaj;

Considerând că acțiunea în nulitate nu poate avea loc decât când este un viciu de consimțământ (eroare, dol sau violență), când este în joc incapacitatea celui ce se obligă (minorii, interziși sau femei măritate), sau când ar fi vorba de nerespectarea formelor protectoare pentru incapabili, adică când este vorba de un consimțământ care există, dar este viciat;

Considerând însă că, în specie, consimțământul lipsește cu totul, fetele nu au participat deloc la actul de împărțeală, aceste omisii fac ca partajul să nu existe, căci nu este convenție fără consimțământ; prin urmare, în cazul acesta nu este vorba de vre-o acțiune în nulitate, actul este inexistent și actele inexistente nu se anulează, se constată numai nulitatea lor;

Considerând că partajul, prin natura lui, este indivizibil, trebuie să facă să înceteze indiviziunea între toți, și din momentul ce unul a fost omis, el poate cere or-când facerea unei noi împărțeli, și acest drept aparține nu numai lor, dar chiar și aceluia care au fost lotizați, și aceasta în baza art. 797 c. civil, care acordă acțiunea de partaj la toți moștenitorii, fără distincțiune, ceea ce face ca nulitatea să fie absolută.

În codul francez, se arată că actul de partaj este inexistent sub o altă formă, zicând că partajul este nul pentru tot.

Considerând că ambele aceste efecte, atât cel arătat de legea noastră, cât și cel arătat de legea franceză, sunt efecte ale unui act nul sau inexistent, iar nicidecum ale unui act anulabil;

Considerând că împrejurarea că în legea noastră se vorbește de o acțiune în nulitate, nu poate împiedica soluțiunea stabilită mai sus, că un act de partaj la care nu au participat toți moștenitorii, este un partaj neexistent, căci și în actele nule justiția trebuie să intervie și să constate inexistența lor; nu se anulează acte care nu există, numai în actele anulabile justiția anulează actul;

Că, nulitatea poate fi recunoscută de justiție, fie pe cale de acțiune, fie pe cale de excepțiune, căci judecătorul fondului este și al excepțiunii;

Că dar, în speță, actul de partaj făcut fără participarea fetelor Elena, Maria și Athena, este un act nul sau neexistent și el nu se poate confirma nici expres, nici tacit;

Că, actul de partaj din 1879 nu a putut să confirme actul din 1876;

Că, dacă actul de partaj din 1879 s'ar considera ca un nou act de partaj și el este nul pentru că și aici lipsește consimțământul celor trei fete;

Considerând că este neintemeiată obiecția prin care se pretinde că fetele au fost coprinse în actul de partaj, pe motiv că se face mențiune de zestrele lor constituite, pentru că actul de partaj, atât cel din 1876, cât și cel din 1879, făcute sub forma unor donațiuni, nu se poate concepe fără participarea efectivă și acceptarea solemnă a donatarilor;

Că, în speță, nu se vede nici un act de acceptațiune în aceste acte de partaj din partea fetelor înzestrate, deci ele nu sunt coprinse;

Considerând că, este nefondată obiecțiunea ce se face că defuncta Ralița Rusescu nu putea să pretinză în actul de partaj dotele fetelor căsătorite, căci împrejurarea că moșia Rogoazele a fost constituită dotă d-nei Maria Maior Paul și Athena Caratase, nu poate prin ea însăși numai să fie coprinsă în partajul făcut de Ralița Rusescu;

Inalienabilitatea imobilului dotal sau imutabilitatea convențiunii matrimoniale nu pot împiedica pe ascendent de a forma o masă de toate bunurile ce le mai avea în momentul partajului, împreună cu ce le-a dăruit anterior, fie chiar cu titlu de dotă, căci bunurile constituite ca dotă sunt în principiu un adaos asupra succesiunii viitoare și făcute sub condițiunea raportului la succesiunea celui ce le-a dăruit, și această condițiune se realizează în momentul facerii partajului făcut de ascendent;

Că, partajul de ascendent fiind o împărțeală a succesiunii anticipate și autorizată de lege, bunurile constituite dotă cad în masa de împărțit, și nu e nici un obstacol ca ele să fie coprinse prin împărțeală, rămânând numai la înțelepciunea părinților cari au făcut actul de partaj să le lase tot fetelor, căci o întreagă familie pusesese toate speranțele pe acele imobile pe care le considera ca ale lor;

Așa dar, împrejurarea că fetele sunt în posesiunea și folosința rezervei lor prin actele lor dotale, nu împiedică nici nulitatea partajului, când ele nu au participat la el, nici raportul bunurilor dăruite astfel lor, afară numai dacă darul făcut lor nu este făcut cu dispensă de raport sau dacă nu renunță la succesiune;

Considerând că, dacă în actele dotale ale d-nelor Elena Canela Ciorogârleanu și Maria Maior Paul nu există nici o clauză de dispensă de raport, din contra, din actul dotal al d-nei Athena Caratase există o dispensă tacită de raport rezultând din stipulațiunea unei rente viagere de o valoare mai mare decât venitul moșiei;

Căci din contractul de arendare, cu data 3 Martie 1869, intervenit între bătrânul Gheorghe Rusescu și arendașul Ioan Naranzopol, rezultă că arenda moșiei Rogoazele eră de 200 de galbeni pe an, pe când renta impusă d-nei Athena Caratase eră de 230 de galbeni anual;

Considerând că, conform art. 845 din codul civil, valoarea moșiei Rogoazele, constituită ca dotă cu sarcina unei rente viagere, se socotește ca făcută din cotitatea disponibilă, când această înstrăinare este făcută, ca în speță, unei succesibile în linie directă;

Considerând că nu este întemeiată obiecțiunea care se face că art. 845 c. civ. nu s'ar aplică la donațiuni, căci art. 845 vorbește de înstrăinările făcute unui succesibil, cari coprind atât actele cu titlu oneros, cât și cele cu titlu gratuit;

Că, legiuitorul a voit să previe dificultățile cari ar putea naște din caracterul aleatoriu al acestor sarcini, care ar face dificil să se determine întinderea și avantajele conferite prin actul de donațiune, aceste avantaje pot varia după longivitatea ascendentului care stipulează renta viageră în profitul său;

Legiuitorul nu a voit să se ocupe nici de variațiuni și nici de importanța venitului imobilului, după timpuri, de aceea, el presupune că orice înstrăinare cu rezerva unei rente viagere, constituie o donațiune cu dispensă tacită de raport;

Considerând că art. 845 c. civ., corespunzător cu art. 918 codul Napoleon, a fost luat din legea lui 19 Nivôse anul II, care răsturnând principiile seculare, proclamă principiul egalității absolute între moștenitori și caută cu zel să descopere orice fraudă s'ar aduce acestei regele, de aceea a presupus ca frauduloasă donațiunea făcută cu rezervă de uzufruct sau cu sarcină de rentă viageră;

Considerând că legiuitorul modern, admitând principiul că părintele poate să avantajeze pe copilul său în marginea cotității disponibile, el n'a mai fost condus de idea de o absolută egalitate între moștenitori, ci de idea de a asigura moștenitorilor rezerva lor, și de aceea caută mijloacele și descopere orice fraudă s'ar aduce acestei rezerve;

Scopul legii celei noi eră diferit de cel al legii vechi, însă mijloacele de descoperirea fraudei erau aceleași, de aceea consideră orice înstrăinare cu sarcină de rentă viageră, ca făcută în scop precipitar, în scop de a avantaja pe succesibil cu cotitatea disponibilă;

Legea nu s'a ocupat de numele ce părțile au dat ope-

rațiunei, fie ca vânzare, fie donațiune, sub sarcina unei rente viagere, ea presupune că renta viageră stipulată de donator a fost făcută fără intențiune de a cere executarea ei; legea presupune că d-na Athena Caratase nu a plătit niciodată acea rentă și că chitanțele obținute dela mama sa sunt de complezență;

Prezumția legii este *juris et de jure* și nu este susceptibilă de proba contrarie;

Legea consideră că d-na Ralița Rusescu, prin această stipulațiune de rentă viageră, a voit să facă în realitate o donațiune fiicei sale Athena Caratase, și aceasta rezultă tocmai din simulațiunea stipulațiunii rentei viagere de o valoare mai mare decât venitul moșiei la acea epocă;

Că, scopul donatoarei n'ar fi fost atins dacă s'ar obligă d-na Athena Caratase să raporteze darul primit, de aceea, art. 845 presupune că această înstrăinare este făcută cu dispensă de raport;

Că, Ralița Rusescu nu putea să dispenseze de raport într'un mod expres pe fiica sa care se căsătoreă, fără a se pune în contradicere cu ea însăși și cu stipulațiunile din act, de aceea legiuitorul prezumă din chiar stipulațiunea actului de donațiune și din împrejurările ce-l însoțeau, că sarcina nu a fost reală, că ea constituie în realitate o donație făcută din cotitatea disponibilă, chiar dacă câteodată această prezumțiune ar fi contrarie realității faptelor;

Că, dar, jumătate din moșia Rogoazele, constituită dotă Athenei Caratase, este dispensată de raport și supusă la reducere numai dacă trece peste cotitatea disponibilă, și aceasta numai față de Elena Ciorogârleanu și Maria Paul;

Că, față de ceilalți frați cari au iscalit actul de partaj și cari au recunoscut și aprobat actul dotal al Athenei Caratase, făcând mențiune de el în chiar actul de partaj din 1879, devine o operație serioasă față de dânsii și nu se mai poate ataca în baza art. 845 c. civ. alin. 2, care dispune că imputațiunea și raportul nu pot fi cerute de succesibili în linie dreaptă cari au consimțit la acea înstrăinare;

Considerând că legea nu determină modul cum să se dea consimțământul la înstrăinarea făcută de ascendent, prin urmare el poate să fie expres sau tacit, conform dreptului comun;

Că frații Rusescu, cari au iscalit actul de partaj din 1879, în care se vorbea tocmai de dota constituită d-nei Athena Caratase cu sarcina unei rente viagere, din aceasta

rezultă implicit aprobarea și recunoașterea sincerității acelei înstrăinări, și prin urmare ei nu mai sunt în drept să ceară raportul și nici reducțiunea dotei constituită sorei lor Athena Caratase;

Legea nu cere ca consimțământul fraților să fie concomitent cu facerea actului de dotă, prin urmare a putut să intervie și după confecționarea lui;

Considerând însă că această aprobare din partea fraților nu poate produce decât un efect relativ și nu este opozabilă celorlalți cari n'au iscălit actul de partaj din 1879, adică d-nelor Elena Canela Ciorogârleanu și Maria Maior Paul;

Considerând că această împrejurare poate da loc la situațiuni contradictorii între diferiții copii cari impart averea mamei lor, aceasta însă este rezultatul regulei că convențiunile petrecute între părți nu pot fi opozabile celor ce au rămas străini de ele;

Considerând că cererea reconvențională a soților, în numele uzufructului legal al dotei constituite soților, trebuie lăsată la o parte ca nefondată, căci obligațiunea de raport nu este impusă soților, și pe de altă parte, obligația de raport nu face distincțiune dacă bunurile au fost sau nu constituite dotă, art. 751 c. civil supune la raport toate donațiunile fără distincțiune;

Considerând că, de asemenea, trebuie lăsată la o parte cererea reconvențională făcută de d-na Caratase, prin care reclamă restituirea anuităților rentei viagere plătită defunctei Ralița Rusescu, pentru că această cerere a fost făcută în mod subsidiar și d-na Caratase fiind dispensată de raport, această cerere devine inutilă;

Tot asemenea este nefondată întâmpinarea ce se face de apelanți că chestiunea raportului dotelor să fie discutată odată cu facerea partajului, căci această chestiune a fost dedusă înaintea primei instanțe chiar de apelanți, cari au cerut formarea mesei succesoriale, și în aceasta intră de sigur și chestia raportului, și prin urmare afacerea poate să meargă limpezită înaintea d-lui judecător diriginte al operațiunilor partajului.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, stațuând asupra tuturor apelurilor, admite acțiunea.

Semnați: N. Budișteanu, M. Vidrașcu D. A. Mavrodin.

JUDECĂTORIA OCOLULUI RURAL SCORȚENI

Audiența dela 26 Februarie 1910

C. Bossie, judecător

I. C. Cernat cu Iorgu N. Popa și alții

ACȚIUNE POSESORIE. — DACĂ POATE FI INTENTATĂ DE CĂTRE TERȚIUL DEPOSEDAT ÎN BAZA UNEI HOTĂRÎRI CE SE EXERCITĂ. — ACȚIUNE ÎN REVENDICARE.

Terțitul deposedat din stăpânirea unui imobil de către cel ce a dobândit acel imobil prin hotărîre

judecătorească și care hotărîre se execută prin autoritatea competentă, nu poate avea deschisă contra celui ce l-a deposedat decât calea acțiunii în revendicare, iar nicidecum calea acțiunii posesorii, fie în reintegrare, fie în complângere.

Judecata,

Asupra opozițiunii civile de față:

Văzând că oponentul reclamant I. C. Cernat din Scorțeni prin petiția înregistrată la No. 3591 din 1909, chiamă în judecată pe pârâții Iorgu N. Popa, Constantin N. Popa și Catinca Al. Bajora cu consimțământul soțului său Al. Bajora, toți din comuna Scorțeni, pentru faptul că a fost deposedat de către aceștia din stăpânirea unei porțiuni de pământ în întindere de 64 arii și 45 centiarii situat în comuna Scorțeni, jud. Bacău, asupra cărei porțiuni de pământ pârâții au fost puși în stăpânire de autoritatea competentă prin procesul-verbal din 17 Iunie 1909 în baza hotărîrii tribunalului Bacău No. 105 din 1909 investită cu formula executorie No. 115 din 1909, intervenită între Maria C. N. Stanciu și între pârâții de astăzi și prin care hotărîre Maria C. N. Stanciu a fost obligată a delăsă pârâților terenul în litigiu. Că această acțiune a reclamantului I. C. Cernat a fost respinsă prin cartea de judecată a acestei judecătorei No. 8 din 1910 ca nesusținută, în contra cărei cărți de judecată dânsul a intentat opozițiunea ce urmează a se judeca astăzi. Rezultă deci că, în speță, reclamantul oponent I. C. Cernat a fost deposedat din stăpânirea terenului indicat prin acțiune în urma executării unei hotărîri definitive intervenită între Maria C. N. Stanciu și între pârâții de astăzi, în care hotărîre nu figurează și reclamantul oponent I. C. Cernat, terțitul deposedat. Acestea sunt faptele.

În primul rând, se pune chestiunea de a se ști dacă e sau nu admisibilă acțiunea posesorie, intentată de un terțitul în contra deposedării suferită de el și rezultată din punerea în stăpânire făcută de autoritatea competentă în virtutea unei hotărîri definitive și investită cu formula executorie, hotărîre în care terțitul nu a intervenit.

În primul rând petițiunea de intentare a acțiunii e formulată în mod greșit, întrucât, în speță, nu e vorba de o tulburare de posesie, cum se spune în acțiune, ci e vorba de o deposedare. În speță, e vorba deci de acțiunea posesorie în reintegrare, *reintegranda*. În ce anume cazuri e admisibilă o asemenea acțiune? În caz când

posesorul e deposedat prin violență din stăpânirea unui imobil (Gh. Tocilescu, *Procedura civilă*, II, p. 96). Când cineva executând o hotărîre judecătorească definitivă e pus de autoritatea competente în stăpânirea unei porțiuni de pământ stăpânită chiar de un terțiu care nu figurează în hotărîrea ce se execută, cum e în speță, într'un asemenea caz nu e oare artificial să se spună că terțul a fost deposedat prin... violență? Cum? A executat o hotărîre judecătorească înseamnă a violență pe cineva și a-și face singur dreptate? *Quid suo jure utitur, neminem laedit.*

Găsește terțul că hotărîrea ce se execută și în care el nu figurează, e nedreaptă? Are calea acțiunii în revendicare, iar nicidecum calea acțiunii posesorii.

Dacă s'ar admite părerea că în asemenea cazuri terțul deposedat, în speță reclamantul oponent I. C. Cernat, ar avea exercițiul unei acțiuni posesorii, fie în complângere fie în reîntegrare, ar urmă după regulile de logică juridică să se acorde și daune terțului deposedat, întrucât s'ar putea susține că prin executarea hotărîrii i s'a adus o pagubă, de care sunt responsabili acei care au executat-o. Iată-i deci pe acei care au dobândit o hotărîre definitivă numai putând-o executa decât sub perspectiva puțin atrăgătoare a unei acțiuni în daune bazată pe un delict sau quasi delict civil. Ce eficacitate juridică mai prezintă o hotărîre definitivă, dacă acel care a dobândit-o este expus la daune atunci când voește s'o execute? Cum? Cine uzează de un drept al său dobândit prin hotărîre judecătorească, spoliază prin aceasta pe un altul? Dacă autoritatea competente execută o hotărîre judecătorească, prin aceasta violentează pe acel deposedat, așa că acesta să aibă exercițiul unei acțiuni posesorii și eventual... dreptul la daune? Și ce să facă acel care a dobândit o hotărîre definitivă? Să o execute? Dar îi apare înainte sabia lui Damocles concretizată sub formă de acțiune posesorie, plus daune! Și atunci ce să facă? Să intente o nouă acțiune în revendicare în contra... terțului? Sub perspectivă că dobândind și contra acestuia o hotărîre definitivă să fie obligat după aceea să mai intente și alte acțiuni în revendicare contra altor eventuali terții! Cu modul acesta s'ar putea avea o colecție întregă de hotărîri definitive și investite cu formula executorie care să nu poată fi executate de teama unor eventuale... tulburări de stăpânire sau deposedări în dauna terților! Tristă soartă ar mai avea acei care dobândesc hotărîri definitive și investite cu formula executorie.

Acțiunea posesorie, fie în complângere, fie în reîntegrare, își are rostul său bine definit și se bazează fie pe o tulburare de stăpânire cu dela sine putere, fie pe o deposedare prin violență. Când însă se ia din stăpânirea cuivă, fie chiar a unui terțiu, un imobil pe care cineva l-a dobândit prin hotărîre judecătorească și care hotărîre se execută prin autoritatea competente, într'un asemenea caz e artificial să se susțină că terțul a fost deposedat prin violență. Într'un asemenea caz, terțul are deschisă calea acțiunii în revendicare, iar nu calea artificială a acțiunii posesorii. (A se vedea în sensul că în atari cazuri acțiunea posesorie e inadmisibilă: D. Alexandresco, *Curierul judiciar*, No. 50 din 1908, p. 400, precum și autorii citați acolo).

Că, din aceste puncte de vedere, urmează că acțiunea și deci și opozițiunea trebuie respinse ca inadmisibile.

În speță, mai este însă de admirat subtilitatea diabolică atât a reclamantului oponent I. C. Cernat cât și a Mariei C. N. Stanciu dela care pârâții de astăzi au dobândit, prin hotărîrea ce s'a executat, terenul în litigiu și în stăpânirea cărui teren pârâții au fost puși de autoritatea competente. E o subtilitate care le face onoare. În adevăr, pârâții de astăzi intentează o acțiune în revendicare contra Mariei C. N. Stanciu în ceea ce privește terenul în litigiu și dobândesc o hotărîre definitivă prin care Maria C. N. Stanciu e obligată a le delăsă în stăpânire acest teren, hotărîre care prin executarea sa a dat naștere acțiunii posesorii de față.

Aci intervine subtilitatea despre care am vorbit. *Sursum corda!* Hotărîrea definitivă asupra terenului în litigiu intervenită între pârâții de astăzi și între Maria C. N. Stanciu, hotărîre în virtutea căreia pârâții de astăzi au fost puși în stăpânirea acestui teren, această hotărîre No. 105 a fost pronunțată în apel la 19 Februar 1909 și investită cu formula executorie la No. 115 din 1909. Probabil că acțiunea în revendicare asupra terenului în litigiu s'a intental înaintea primei instanțe de către pârâții de astăzi, prin anul 1908. Ei bine, independent de chestiunea de a se ști dacă pe cale posesorie se pot discuta titlurile de proprietate ale părților litigante, independent de această chestiune, e bine a se ști din punct de vedere psihologic că reclamantul oponent I. C. Cernat își bazează dreptul său de proprietate asupra terenului în litigiu pe un act de vindere-cumpărare autenticat de tribunalul Bacău și intervenit între cine? între dânsul ca cumpărător, și între cine altul? și între Maria C. N. Stanciu ca vânzătoare. Și în ce an a intervenit acest act? În anul 1908, Martie 4.

Subtilitatea și finețea părților contractante e manifestă ! În adevăr, Maria C. N. Stanciu e chemată în judecată pentru revendicarea terenului în litigiu de către părâții de astăzi. Sau poate dânsa află, lucru foarte ușor, că părâții de astăzi o vor chema-o în judecată pentru revendicarea acestui teren.

Aceasta s'a petrecut în anul 1908. La ce recurge atunci Maria C. N. Stanciu ? La stratagema de a vinde lui I. C. Cernat, reclamantul oponent de astăzi, o întindere de pământ de două hectare și 30 arii cu prețul derizoriu de 350 lei, după cum se poate constata din actul existent la dosar, și în care porțiune de pământ se cuprinde și terenul în litigiu, pentru care teren dânsa a fost dată în judecată și obligată a-l delăsă părâților de astăzi. Probabil că Maria C. N. Stanciu deținând fără drept întregul teren vândut i-a fost foarte comod să-l vândă orcu și cu orice preț. Concluzia ? Reclamantul oponent I. C. Cernat rămâne proprietar asupra terenului în litigiu în virtutea contractului de vânzare existent, Maria C. N. Stanciu rămâne cu prețul obținut, iar părâților de astăzi, câștigători ai acestui teren în litigiu prin hotărîrea judecătorească ce s'a executat, le rămâne privilegiul intelectual nediscutat de a reflecta asupra eficacității hotărîrilor judecătorești ! *Tout est pour le mieux dans le meilleur...*

În asemenea împrejurări, și grație acestor subtilități aproape intangibile, îi este foarte ușor reclamantului oponent I. C. Cernat să intente o acțiune posesorie în reintegrare în contra părâților puși în stăpânirea terenului de către autoritatea competentă și în virtutea unei hotărîri definitive. Să se știe însă că menirea justiției nu e aceea de a sancționa subtilități chiar îmbrăcate cu aparențe de forme legale, ci de a da fiecăruia ceea ce este al său. *Suum cuique tribuere.*

Asupra chestiunii de a se ști dacă se poate reveni asupra jurnalului din 11 Februarie 1910, prin care s'a admis oponentului reclamant proba cu martori spre a-și dovedi acțiunea, chestiune care s'a pus din oficiu în desbaterile părților, conform art. 106 al. 2 legea judec. de ocoale.

Considerând că din motivele arătate mai sus reeșind că acțiunea și deci și opozițiunea de față urmează a fi respinse ca inadmisibile, rezultă în mod evident că proba cu martori admisă prin jurnalul din 11 Februarie 1910 e fără interes și ca atare, conform art. 160 al. I. pr. civilă urmează ca judecata să revină asupra acestui

jurnal și să respingă ca fără interes dovada cu martori admisă.

Pentru aceste motive, admite incidentul, etc.

Jude, C. Bossie.

Observație. — Cartea de judecată a judecătoreștii ocolului Scorțeni, ce publicăm mai sus, este juridică, deși stilul în care ea este redactată este pe unelocuri cam pompos. Se vede că redactorul ei și-a dat multă osteneală spre a o motiva. Soluția ar fi fost însă tot aceeași, chiar dacă ar fi lipsit din ea câteva puncte de exclamație, pe care cetitorii nu sunt deprinși a le vede în hotărîrile judecătorești. Orcum ar fi, judecătorul acestui ocol, care, cu alte ocazii, a dat mai multe hotărîri remarcabile, face, în specie, o bună și sănătoasă aplicare a principiilor de drept. A se vede în acelaș sens, judecăt. ocol. Urziceni, *Dreptul* din 1907, No. 83 (cu observ. noastră). — Vezi însă trib. Romanați, *Cr. judiciar* din 1908, No. 50 (tot cu observația noastră).

D. A.

JURISPRUDENȚA STRAINĂ

CURTEA DE CASAȚIUNE DIN FRANȚA

— 5 August 1910 —

OMOR PRIN IMPRUDENTĂ. — AUTOMOBIL. — ALURĂ DEZORDONATĂ. — RESPONSABILITATE PENALĂ. — MOTIVE SUFICIENTE.

DAUNE-INTERESE. — PREJUDICIU DIRECT. — DETERMINARE. — CHELTUELI MEDICALE. — COPII. — PAGUBE MATERIALE.

1° Este suficient motivată hotărîrea care declară că apărarea inculpatului este contrarie tuturor prezumpțiunilor ce rezultă, fie din depozițiunile martorilor, fie din constatările medicale, și că în orice ipoteză, responsabilitatea penală a preveniturii care a cauzat un omor prin imprudentă, conducând un automobil cu o alură dezordonată, nu este mai puțin stabilită.

2° Curtea determină reparațiunea prejudiciului direct, orcari ar fi termenii deciziunii sale, când face socoteală de cheltuelile ocazionate de rănilor victimei unui omor prin imprudentă, și de pagubele materiale suferite de copiii acesteia.

[(Din *Pand. fr.*, XI cahier, *Bulletin des sommaires*, 1910).